

1 Փոխընդ 2006-2007-ին է. ՇԱՐՄ. օրերը
կը նրա տարակուսի :
2 Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս
արծար մեծիս կանխիկ վճարելի, քե՛ մայրա-
քաղաքիս եւ իւր արուարձանաց եւ քե՛ գա-
ւառաց համար :
3 Վեց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժա-
նորդ կը նշանակուի :
4 Տեղական եւ գաւառական քրատարու-
րեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :
5 Հատը մեկ դրը է, եւ կը գտնուի մաս-
նաւորապէս Պահճէ գաբու-Սուճի Պօղոս
աղայի խանութը :

6 Ծանուցման տողը 3 դրը է մեկ ան-
գամի համար: Աւելի աման կըլլայ անկի ան-
գամներու համար :
7 Խմբագրութեան վերաբերեալ որ եւ գիր
ուղղելիս առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան
4. Պօլիս Պալլոգ բազար Նափիյէ խան վերի
յարկ քիւ 46 :

ADRESSE

H. S. Aladjadjan

Directeur du Journal Armenien POUNTCHE
46 Nafie Han Balouk Bazar Constantinople.

ԹԻԻ 1657

2006-2007-ին

1882 ՄԱՐՏ 17

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պօլիս Գաւառ-Պալլոգ Առաջնորդ

Պատրիարքարանի, լրագրաց,
խմբագրական մեր ընդունած տե-
ղական թերթերէն յայտնի է, թէ
երկար ժամանակէ հետէ մայրա-
քաղաքս դառնուող Առաջնորդաց
ամսնոց ժողովուրդն օրցալի պէտք
ունի նոցա ներկայութեան եւ խը-
նամոց ու միջնորդութեան : Այս
պատճառաւ է, որ նոցա անյա-
պաղ վերադարձին անհրաժեշտ
ըլլալը քանկոյս գրած, եւ մինչեւ
իսկ ստիպուած եմք առաջարկել
Պատրիարքարանի, որ եթէ տա-
կաւին պիտի երկարաձգէ քննու-
թիւնն ու դատաստանը, կամ
եթէ անհնարին է նոցա վերա-
դարձն ուրիշներն ընտրուին : Արդ՝
որովհետեւ կրտսեր, թէ հակառակ
ամենայն ջանից Պատրիարքարանի՝
այդ առաջնորդաց նոյն իսկ ի-
րենց վիճակներն վերադառնալն
անհնար է, կըրկնեմք այսօր մեր
առաջարկութիւնը՝ որ է ուրիշ-
ներն ընտրել, եւ Պօլիս գաւառ-
ուորներն ալ ուրիշ վիճակներ
զրկել : Կարծեմք, թէ ազգային
վարդապետներ կընդունին զայս
կրքն միակ միջոց իրաւախօսու-
թեան, Բ. Գուռն ալ կհաւանի,
ինչպէս նաեւ Առաջնորդը կհաւա-
նին, եւ հետեւորար անպէտ ու
անհովիւ լքեալ ժողովրդոց վի-
ճակը կարելի եղածին չափ կըտը-
ւորէ : Հարկ չկայ ըսել, թէ այս
կարգադրութենէն ընաւ չհե-
տեւի Պօլիս գաւառուող Առաջնոր-
դաց յանցաւոր ըլլալն, վասն զի
երբեք կամ երկար ժամանակ
պաշտօն չտրուիր յանցաւորաց :
Իսկ եթէ Պօլիս գաւառուողներն
չընդունին այս կարգադրութիւն-
ը, որ չեմք կարծեր, յայնժամ
ինքնին կասկած կուտան թէ ի-
րենց փախաւն է Պօլսոյ մէջ մնալ,
եւ Պօլսոյ մէջ պաշտօն ունենալ
իրենց վրայ ունենալով իրենց
վիճակաց առաջնորդական պաշ-
տօնն ալ, եւ Պօլսոյ ու առաջնոր-
դական պաշտօններուն հասոյթ-
ներն միահամուռ վայելել հան-
դըտեամբ առանց ամենին փոյթ

ընելու թէ հաղարար ժողո-
վուրդ անոր ու անխնամ լքեալ
են : Եթէ այսպիսիք գտնուին՝
տարակոյս չկայ թէ ծանրապէս
մեղադրելի են, եւ իրեւ անձնա-
սէրք ու շահագէտք՝ անարժան
են հովուական սրբազան պաշտօ-
նին, թող որ հաստատած կըլլան
ամսնոց կասկածը, թէ իրենց վի-
ճակաց մէջ դիտմամբ խնդիր
յարուցած են, որպէս զի Պօլիս
գաւառ կամ բերուին եւ այսպէս
ամենայն հանգիստ վայելեն՝ ազ-
գասէր ու անձնանուէր տիրոջ
ներն առնելով հանդերձ :

Աւերակ-Պալլոգ Առաջնորդ

Լոստ էինք, թէ Ամերիկայի
բողոքական քարոզչաց (Պայպըլ
Հաուզ) կողմանէ Ս. Պատրիարք
Հօր խնդիր եղած է ձեռնհաս
մէկը ցուցնել՝ գրաբառ Աւետա-
րանը աշխարհաբառի թարգմա-
նելու համար, եւ Նորին Սրբաղ-
նութիւնն ալ Հիւնքեարպէյէնա-
եան Արթ. Տ. Յովհաննէս Հայրն
նշանակած ըլլալով՝ ժամանակէ
մը հետէ ի Պայպըլ—Հաուզ կը
յաճախէ այդ թարգմանութեան
համար, եւ թէ՛ վերջերս գեր.
Տ. Խորէն Ս. Սրբեպիսկոպոս
Նոր—Պէյեան ալ սկսած է մաս-
նակցիլ այդ աշխատութեան :
Չեմք գիտեր, թէ խնդիրն ի՞նչ
պայմանաւ մատուցեալ է Ս.
Պատրիարք Հօր, եւ Նորին Սրբ-
բաղնութիւնն ի՞նչ պայմանաւ
հաճութիւն տուած է, սակայն
քաջ գիտեմք թէ Պօլսոյ Հայ
հասարակութեան մէջ կասկած
ծագած էր, թէ քարոզչաց այս
ձեռնարկութեան հարադատ նը-
պատակն է գրաբառ Աւետարա-
նը Հայ կղերականաց թարգմա-
նել տալով, եւ իրեւ հրամանաւ
Հայոց Պատրիարքին տալով
լով, գաւառները Հայ միաբնա-
ժողովրդեան մէջ ցրուել, եւ ա-
զատ ու համարձակ քարոզել ի-
րենց վարդապետութիւնը, «հա-
ւասիկ ձեր Պատրիարքին հրա-
մանաւ Հայ եկեղեցականք թարգ-
մանած են եւ Չեր Պատրիարքին
հրամանաւ տալով եւս է» ըսե-
լով. եւ արդարեւ այսպիսի Աւե-

տարանի մը պէտք ունենին բողո-
քական քարոզչիք գաւառաց մէջ,
որովհետեւ իրենց ցցուցած աշ-
խարհաբառ Աւետարանը շատե-
րէն կմերժուէր, բոլորով (բողո-
քականի) է ցրուելով, եւ հետեւա-
րար չէին կրնար մեծ յաջողու-
թիւն ձեռք բերել : Արդ՝ Կրօնա-
յին առեանը երկուշարթի աւուր
նստին մէջ ի՞նչ կատարուելով սոյն
խնդիրն որոշեց որ Արթ. Տ.
Հիւնքեարպէյէնեանի եւ Գեր.
Նար—Պէյեանի թարգմանած Ա-
ւետարանը՝ եթէ երբեք աշխար-
հաբառ Աւետարանի պէտք կայ,
երուսաղիմայ վանական տպագրա-
նէն իւրոյ ընծայուի ազգային
ծախիւք, առանց որ եւ է նշան եւ
հետք ունենալու բողոքական քա-
րոզչաց կողմանէ : Կարծեմք, թէ
Կրօնային Առեանի այս աշխարհու-
թեան ու անօրինութեան վրայ,
Պայպըլ—Հաուզ կղերի թարգ-
մանութեան համար դրամ վճա-
րելէ, եւ թարգմանիչ Հարք կը
հրաժարին այս աշխատութենէն :
Բողոքական քարոզչիք արդէն ու-
նին քաջ թարգմանիչներ :

Տիգրանակերտի Հայնի գիւ-
ղաքաղաքի քահանայից գասուն
եւ ազգային ընկերութեանց կող-
մանէ դուրս է առ Պատրիար-
քարան, թէ 1881 Դեկտ. 6ին՝
աւագական խումբ մը տեղւոյն
եկեղեցին մտած, եւ եկեղեցա-
կան սպաս եւ այլ ամենայն ինչ
աւարած են. նոյնպէս՝ 6 ժամ
հետի Հաղբօ գիւղաքաղաքի մօտ՝
Թրճըլի Ս. Թովմա վանքն ալ բոլո-
վին աւարի առած են, թէ՛ այս
աւարաբուութեանց, եւ թէ՛ գինու-
րական արոց գանձման համար
ի գործ դրուած խառութեանց
գէմ կայսերական կառավարու-
թեան գլխավորն ու արդարու-
թիւնը կհայցեն Պատրիարքարա-
նի միջոցաւ, ծանուցանելով թէ՛
նորածին երախայէն սկսեալ մին-
չեւ հարիւրամեայ ծերունիէն զին-
ւորական տուրք կպահանջեն :

— Բաբերդի վիճակէն ալ Հայ
եւ Մահմետական ժողովրդոց կող-
մանէ բաղմատորազիր հանրա-

դրութիւնը կղերկուին առ կու-
սակալութիւնն Կարնոյ՝ տեղի ու-
նեցած զեղծմանց ու հորստա-
հարութեանց համար : Երկու
հանրագիրք ալ մեր Պատրիարքա-
րանը զրկուած են, խնդրելով որ
կառավարութեան ուշադրու-
թեան յանձնուին :

— Մարդուանէն գանդատա-
նաց գիր դուրս է առ Պատրի-
արքարան՝ Տիգրիկեան Թէոդորոս
վարդապետի համար : Կեդրոնա-
կան վարչութեան ազգաբարու-
թեանց հակառակ՝ իբր առաջ-
նորդ կմիջամտէ ազգային գոր-
ծոց, եւ ազգեցութիւնն ու ճըն-
չում կընկնուին քահանայից
վրայ :

— Երկուշարթի Կրօնային առ-
եանի առաջարկուեցաւ Գուճա-
փուի եւ Ղալաթիոյ թաղական
խորհրդականաց կողմանէ՝ իրենց
եկեղեցեաց համար երկերկու քա-
հանայի ձեռնադրութեան հրա-
ման տալ, եւ քահանայացուք ներ-
կայացան : Սակայն Կրօնային
առեանն առաջիկայ ուրբաթ ա-
ւուր նստին թողուց : Կրօնային
առեանն հարկաւ կբարեհաճի
զդուշանալ, որ քահանայական
բարձր կարգին անարժան ան-
ձինք չընդունուին, եւ քահանա-
յական գասուն անարժան մասն՝
որ արդէն բաւական ստուար է
գեթադգաբար ի միտա ժողովրդ-
դեան, առաւել եւս չտուարանայ :

— Գուճափուի միացեալ թա-
ղից Խորհրդոյն եւ ժողովրդեան
կողմանէ պատգամաւորութիւն մը
կերթայ այս շարթու խաղիւղ
առ Ս. Պատրիարք Հայրն՝ խնդ-
րելու համար, որ բարեհաճի ա-
ռաջիկայ տօնի օրերը մայր Եկե-
ղեցին գտնուիլ ի հօգեւոր միջ-
թարութիւն ժողովրդեան : Ծը-
նընդեան տօնի օրերն ալ այսպէս
խնդրուեցաւ, բայց Նորին Սրբ-
բաղնութիւնը պատշաճ չդատեց
ընդունիլ :

— Պատրիարքարանը անդրդ-
ուելի կմնայ իւր մէկ որոշման
մէջ՝ Անցեալ ուրբաթու նստին մէջ
որոշել է վերստին գրելի Բաբերդ-
առ գեր. Տ. Ամբրոսիոս Ծ. վար-

գաղատ Ռուսիոյնանց, թէ առաջնորդական ընտրութիւնը պիտի վաւերացուի, Ռուսիոյ մէջ ըրած հանգանակութեան հաշիւն և Բարերգի վանուց մէջ հաստատելիք վարժարանին ծրագիրն տեսնելէն յետոյ: Այսպէս գրուեր է նաև առ դաւառական ժողով տեղւոյն:

— Հայոց Տնտեսական Միութեան քննիչ Յաննիսիանի զոյգ մանէ գարձեալ հրաւեր կկարգացուի, որ Ընկերութեան օգտակար խորհուրդ մը ունեցողները գրով և իրենց ստորագրութեամբ հաղորդեն մինչև ամսոյս վերջը, առ Կիւմէնի մեծ Յովհաննէս էֆէնտի, Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան. թ. 20:

— Եղգաւորէն՝

Ռուսիոյնանց է Պոլսոյ: — Միւսիւն է Երբէք: — Տ. Երբէքն Սըրբապաշէ: — Դանիէլեան Յովհաննէս, — Բարեւոյ պատուէր Ներսէսէն:

«36 տարի յառաջ, Մեծ Մամիկոնեան եղբարք Պօլսէն դաւով յուստ և յերկրպագութիւն Չարխաւիան Ս. Ստուածածնի վանուց Մարդուանու, նիւթական մեծ օգնութիւններ ըրած են վանքին, եկեղեցւոյ ներքին պայծառութեան համար գեղեցիկ շքեղութիւն տուած են, ոսկեւաւոր յիշատակարաններ քանդակելով տաճարին կամարին վերայ: Մարդուանու և Ամասիոյ միացեալ վիճակաց ժողովուրդն երկու կուսակցութեան բաժնը ունի: Եղեւեան և Հակոբեան վերջինք երկար ժամանակէ հետէ մեծ ճիգեր կը արեին Ներսէսեան Սրբազանը հրաժարեցունելու համար. իսկ առաջինք մեծ գովեստներ կը փոխէին Ներսէսեան Սրբազանի համար. կը քննէին թէ ճարտարամաս, հանձնարել, քաղաքագէտ և քաջաբարոյ առաջնորդ մ'է, թէ՛ Բ. Դրան և տեղական կառավարութեան մօտ մեծ ազդեցութիւն ունի, և թէ՛ միշտ յօգուտ ժողովրդեան աշխատասիրած է, սակայն իւր հակառակորդը հանաքազ խոչընդոտն եղած են: Ժողովուրդը Մարդուանու և Ամասիոյ, խելամուտ եղիք, թէ ներկայ դարս լուսոյ և յառաջադիմութեան դար է. երկպառակութեան ու կուսակցութեան ուղիւնքին մէջ տարբերելու անխոհեմութիւնն ունենալու չէ:

«33 տարի յառաջ, մեծանուն Դանիէլեան Յովհաննէս աղան Մարդուանու և շրջակայ զիւզօրէից մերայնոց համար մեծ բարերար և Մեկենաս հանդիսացած է, ինչպէս էին նոյն ժամանակը Ներսէսեան ազգայիններէն

մի երևելի գերդաստանէ եղող իփէկճեան Յովակիմ աղան՝ Երեւոյն և շրջակայից համար, ինչպէս մեծահռչակ և անմահ յիշատակաց արժանի Օհան Չորպաճին՝ Եղգաւոր և շրջակայից համար, ինչպէս բարեյիշատակ Հաճի Նահապետ աղա Շումլեան՝ Տէրէնտէի համար, Մեծ. Լեւոնտի Յովսէփ աղա՝ Սերասիոյ, և Մեծ. Չարգարեան՝ Կեսարիոյ համար: Սոցա ժամանակակից էր Դանիէլեան Յովհաննէս աղա, որոց բարեգործութեանց մէկը. նին յիշել արժան կհամարուի: Սորա ջանքը կ'օգտուի 30 տարի յառաջ Մարդուանու եկեղեցւոյ ունեցած 4000 լիւրայէն աւելի դումարն, որ ոմանց քով ի պահ գրուած էր բայց մերձ ի կորուստ մասնեալ, և կկառուցուի մանչ աղայոց հոյակապ վարժարանը, և հինն օրիորդաց վարժարան կըլլայ. յետ այնորիկ տեղի ունեցած դպրոցական ամենայն բարեկարգութիւնը՝ դըլխաւորաբար սորա ուսումնասիրական ջանից արգասիք են: Ամամենայն անձնուիրութեամբ հրգոր պաշտպան հանդիսացած է Մարդուանու վանքին բարեկարգութեան, նորա կալուածոց ապահովութեան և օտարաց յաւիճակութիւններէն պահպանութեան համար: Հոգեւոր Յակոբ Սրբազան յանգալիս կ'սիրէր զԴանիէլեան, և իրեն խորհրդակցական ընտրած էր: Վանքին դպրոցն ալ ժամանակ մը արգիւնաւոր վիճակ ունեցած է ջանքեր Դանիէլեանի, և բազմաթիւ ուսեալ անձինք ելած են, յորս է Մեծ. Բարսեղ պատուելի Ներսէսեան որ Դանիէլեանի պաշտպանութեամբ Պօլս ալ զրկուած է ուսումն աւելելու համար, և ի Մարդուանու դառնալով քաղաքին ու վանքին մէջ դասաւանդութեան պաշտօն վարած: Ներսէսեան պատուելի այժմ Եղգաւոր վարժարանի ընդհանուր դաստիարակի, հայկաբանութեան և երաժշտութեան դասաւանդութեան պաշտանները կ'վարէ, և ունի աշակերտներ՝ որ արդ դաստաւ են, ինչպէս Միքայէլ էֆէնտի Շիրվանեան երաժշտութեան դասաւանդ վարժարանին Մարդուանու, Տ. Ձենուր քահանայ, Յակոբ էֆէնտի Կօրդեան, և այլն: Բարսեղ պատուելի 1874 թ. մեծ սովորն ժամանակ, մեծ ջանք ու ճիգ թափելով և դիմելով Ս. Պատրիարքին և այլոց, 2000 էն աւելի օսմանեան լիւրայի հանգանակութիւն մը հայթայթած է ի նպատակ թշուառ սովելոց: Մէհմէտ Քիւրթեան

— Ներսէսեան կգրեն մարտ 4 թուով: «Քաղաքիս ազգային դպրոցն ժամանակէ մը հետէ թշուառ վիճակի մէջ էր. սակայն վերջապէս ընդհանուր ժողով գումարուելով՝ միաձայն հաւանութեամբ հողաբարձութիւն մը կազմուեցաւ հինգ ազգասէր անձերէ, որք են Ելմասեան Խաչատուր, Բարսեղեան Սարգիս, Յակոբեան Սարգիս, Գալուստեան և Մուրաֆեան Մ. Համբիկ էֆէնտիներն: Շնորհաւորելով կ'յուսուիք թէ այլոց նման չարտի վատին երբեք, և յարատեւութեամբ պիտի աշխատին ի յառաջադիմութիւն վարժարանին:

«Յուսելի դէպք մ'ալ տեղի ունեցաւ: Մարդուանոյ Պօղոս աղա՝ որ զրեթէ ամեն տարի մանիսա կըրէ վաճառելու համար, իւր երեք ջորեպան ընկերներով Չարխաւայէն կը մեկնի, մէկտեղ ունենալով երեք ձիաբռն մանիսա: Երէկ, Մարտ 3, ժամը 6 ին ատենները, մինչդեռ քաղաքէն մի ժամու չափ հեռի ձիարիւ կոչուած դեռ կ'օտենան, Մարթինի հրացաններով վրնեալ 7 կիւրծի յանկարծ կ'յարձակին ասոնց վրայ և անմիջապէս կրակ կընեն: Ջորեպաններէն մին շնչաւոր գետին կ'իյնայ և քիչ մը վերջը կ'մեռնի. երկրորդը մահացու կերպիւ կ'վիրաւորի, և երրորդը կ'յաջողի փախչիլ. իսկ Պօղոս աղա երկու աւաղակաց հսկողութեամբ լեռը կ'տարուի. քովը զետնուած 15 մէճիւն ու զգեստները կ'առնուն և քիչ մ'ալ չարչարելէն յետոյ կ'արձակեն, որ սարսափահար կը հասնի քաղաքս: Սպանեալ թէրմէ, իսկ վիրաւորեալն քաղաքս փոխադրուած է դարմանուելու համար:

«Տեղւոյս գլխաւորներէն Օսման փաշա զատէ Նուրի պէյի չէրքէս սպասաւորաց մին՝ որ ազարակէն կ'երազանար, մինչդեռ աւաղակաց կը պատահի. քովը գտնուած 9 մէճիւն ու զգեստներն առնելէն յետոյ՝ մահու սպանալիքը կ'պատուիրեն որ, ըսէ իւր Պէյին թէ, «Այն ինչ ոճրագործութիւններն ընողը, ինչպէս նաև ինքն թորոսեանն ու Մահմուտ Բէհլիւանն Ֆատմայի շուկային մէջ չարաչար մահացունողն Ահմէտ Չափուշն է, որ ահա համարձակ կ'գործէ և պիտի գործէ տակաւին մինչև ցմահ, և չունի երբեք երկիւղ եւ ո'չ մէկէն» ժողովուրդն, ահ ու դող մէջ, հանրազրովը կ'խնդրէ կառավարութեան՝ ապահովութեան համար պէտք եղած միջոցները շնորհ ընել: թ. Կ. Էսթէլէան

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԲ

Օգոստ. Սուլթանին թիկնապահներէն մէկն իրրե ուկնդիր ներկայ կգտնուի Նեօղոս լրագրոյն վրայ յարձակողներուն հարցաքննութեանց:

— Հանրական շինուածոց պաշտօնէութիւնը որոշեր է իւսկիւտարէն մինչև Շիլէ 2¹ շինել և քանի մ'օրէն սկսիլ:

— Եգիպտոսի պատուիրակաց խորհրդարանը վիակուեցաւ, շըրջանը լրանալուն պատճառաւ: Նախարարական փոխխումբեան զրոյցներ չկան այս օրերս, և խա-

ղաղիկ է համօրէն Եգիպտոս, սակայն կառավարութիւնը դեռ կը բանակցին եգիպտական խնդրոյն վրայ:

— Ֆիլիպէի համանուն լրագրէն կիմացուի, որ Պօլսոյ սուլթանական գործակատարը ծանուցեր է Պուլլարիոյ իշխանութեան, թէ Բ. Դուռն հաստատապէս որոշած է՝ Պալքանները շըրք բանակեցունել:

— Նախկին մեծ Եպարքոս Մէհմէտ Բիւշտի փաշա անցեալ չարաթ օրը Մանիսայի ազարակէն մէջ մեռեր և Մանիսայի մէջ թաղուեր է: 80 տարեկան էր:

— Կին մը, իւր բոլոր հաւրստութիւնը՝ 2500 լիւրայի չափ Պօլսոյ քաղաքապետութեան յանձնէր է, պայմանաւ որ սոյն դումարին չահէն 800 զրշ ամէ ամիս իգական հիւանդանոցին յատկանայ, և 800 զրշ ալ ամէ ամիս իրեն տրուի, և մահուանէն յետոյ այն ալ հիւանդանոցին մնայ:

— Թէրեմեանը— Հաղիղաթ լրագրին պատմեր են, թէ ոստիկանութիւնն իմանալով, որ հայ քահանայի կերպարանքով բայց խիստ ցնցոտի հագուած խել մը Հայեր աստ անդ և մանաւանդ քաղմահայ տեղեր կը շրջեն, և քուրդը զիրենք կողոպտած ու այս վիճակին հասուցած ըլլալը ծանուցանելով՝ կ'մուրան, ժողովել տուեր է և մինչև ցարդ բռնուածներուն թիւն 30ը կ'անցնի: Յիշեալ լրագիրը կըսէ, որ եթէ երբեք չկարծուի իսկ թէ ասոնք քաղաքական նպատակներով այս կերպարանքը մտած են, սակայն իրրե խորհրդայր արդիւման արժանի էին:

— Շարաթ օլը ցերեկ ատեն սղաղգեստ կին մը Պէյօղլու առաջնադարձի մը տուն երթալով տան տիկնոջ կըսէ թէ ակումնը ըր յուցնելու համար ամուսնով պիտի դիմէ: Տանտիկինը կ'ընէ ձայնը՝ առնական, և պիւնթու մաղերը տեսնելով, ամուսնոյն տեղը կ'ծանուցանէ, և միւս կողմանէ սպասաւորը ոստիկանութեան կ'ըրկէ: սակայն կեղծ կինը այս պահուն ընկողէնով ու դանակով տանտիկնոջ վրայ կը յարձակի, խեղճը կ'իյնայ կամբի բայց գողն ալ կըռնուի, որովհետեւ ոստիկանը կ'հասնին անմիջապէս:

Բեդրսպուրկէն ի Պէրլի հեռագրուեր է, թէ Ռուսիոյ զինուորական նախարարին նախագահութեամբ 13 զօրապետէ ժողով մը գումարելով՝ որոշած են պատերազմի պատճառ համարելու երբ Աւստրիոյ շըրքը Գարատաղի

սահմանը կոխեց: Նախարարն այս ժողովին մէջ ծանուցեց է, թէ Ռուս-սիա նոր պատերազմի մը մտնելու վիճակի մէջ կգտնուի Բեդրսպուր-կի բոլոր գետապանք ժողովուրդն են խաղաղական դեռապանատան մէջ:

— Սերպիա արքայազն Քաղ-մաթիւ ոչնչականք յաջողեր են փախչել:

— Գաղղիոյ մէջ ժեզվիթաց դէմ հալածումն տակաւին կշա-րունակուի ամենայն խստու-թեամբ, և միւս կողմանէ Պապն առանց երբեք վհապելու նոր կարգիւններ կանուանէ, և բնաւ զիջում չընէ:

— Կրտսի, թէ Գերմանիոյ սպաներէն 43 հոգի նամակներ գրելով առ զօրավար Սքոպէլէֆ, միամտութեան հրահրեր են՝ Գերմանիոյ դէմ խօսածներուն համար:

— Լրագրաց ոմանք կգրեն, թէ Ռուսաստան երեսի անձանց ժողովոյ մը մէջ Սքոպէլէֆ զօ-րավարի ատենախօսութեանց վը-րայ դիտողութիւն եղած ատեն, կորչադօֆ իշխանն ըսեր է. — «Զօրավար Սքոպէլէֆի ատենա-խօսութիւնները ամենակարեւոր են ըստ իս. յայտնի է որ Գաղ-ղիա տկար է, և Գերմանիայէն կանխած է, գիտելով թէ Գերմա-նիա ու Ռուսիա միարան են, ահա զօրավար Սքոպէլէֆ ծա-նուցեր է գաղղիացւոց, թէ Ռուսք իրեն թշնամի կնկատեն զԳերմա-նայիս, և թէ Գերմանիոյ հետ Ռուսիոյ ունեցած միարանու-թիւնը այն աստիճան հաստա-տուն չէ, որչափ կպնդեն Գեր-մանացիք, և թէ՛ երբ Եւրոպիոյ մէջ ընդհանուր պատերազմ մը ծագի, Ռուսիա Գերմանիոյ հետ չպիտի միանայ: Այս բաներն քաղաքականական միջոցաւ յայ-տարարել կարելի՞ էր. սակայն հարկ էր այս բաներն յայտա-րարել, ահա հայրենասէր ռուս մը, Սլավ մը և միանգամայն զին-ուորական մը (Սքոպէլէֆ) կա-տարեց այս պարտքը»:

— Ռուսիոյ Ձարն հանրածա-նօթ վիզիթօր Հիւկոյի աղաչա-նայ վրայ, մահուան դատա-պարտեալ հինգ մարդոց ներում չնորհեր է: Այս լուրը երբ հա-սեր է առ վիզիթօր Հիւկօ, կո-չուցի մը մէջ է եղեր. ուրա-խութեան արտասուք թափեր, և ձեռքը գտնուած բաժակն իս-կոյն վերցունելով «վասն կենաց Ձարին» ըսեր և ներկայ գտնը-ւողներն ալ ձայնակցեր ու քա-մեր են բաժակները:

— Պէրլինի գիտարանէն այս անգամ ելքորական ժամացոյց

մը հնարուած է, որոյ համար երկար ժամանակէ հետէ կաշխա-տին եղեր:

— Ներկայ ամսոյս սկիզբներն Պէրլինի կոյրերու վարժարանին քննութիւնը տեղի ունեցած է ներկայութեան հասարակաց կըր-թութեան ժողովի անդամաց: 18 մանչ և 21 աղջիկ աշակերտ կու-սանին անդ. որք 3 կարգի բաժ-նուած են: Հանդէսն սկսեր է բոլոր ուսանողաց միաձայն եր-գովով, որ հանդիսականաց վրայ մեծ ազդեցութիւն ըրեր է, և շատ ուրախ եղեր են որ կոյր ման-կըտոյն կրթութեան ու դաստի-արակութեան համար եղած աշ-խատութիւնը կարգիւնաւորին: Գերմանացիք ահա մինչև իսկ կոյրերը դաստիարակելու փոյթ կանխին ամենայն եռանդեամբ, ճանչնալով թէ գոցա մէջէն ալ ազգին և հայրենեաց օգտակար անձինք կրնան ելնել: Մեր աղ-գայնոց պարտ է քաջ իմաստա-սիրել Գերմանացւոց այս և այլ այսպիսի արարքն:

— Ամիս մը յառաջ Պէրլինի աստղագիտական դիտարանէն երկու գող յաջողած էին թանկա-զին գործիքներ գողնալ դիշե-րանց, այս անգամ այդ գողօննե-րը գողերուն ստորերկեայ սեն-եակէն գտնուած են:

Այս — Երկրագնդիս դրեթէ ամեն ազգ և ժողովուրդ ազն իրենց կերակուրին հիմն ճանչցած են: Պատմութեան մէջ ասոր գիւտին թուականը չէ գտնուած, միայն թէ հին ազգաց թողած նշանադրեալ զրութեանց մէջ ժողովրդեան սնունդին մէջ աղի գործածութիւնն յիշատակուած է. բայց շատ ժամանակ չկայ, որ աղին օգտակարութիւնը և մար-դուս քաջառնողութեան նպաս-տաւոր լինիլը անժխտելի կերպիւ հաստատուած է երեսի քիմիա-գիտաց շարունակ փորձերով: Այդ պատճառաւ ահա՝ այսօր աղին կենաց արհայանութեան հա-մար անհրաժեշտ սեպուած ու-տելիքներու կարգն գասուած է: Շատ ժողովուրդ այս հանքին ծխական մասնաւոր պատիւներ ըրած են, և մինչև իսկ մեր օ-րով քրիստոնեայք կրօնական ա-րարողութեանց մէջ աղը կգոր-ծածեն: Առանց թուելու հոս աղին հրաշալի արդիւնքն՝ սա՛ յայտնի է ամեն մարդու թէ ան-չընչացեալ ո՛ր և է մարմնոյ միս աղով կպահուի՝ ո՛րչափ ժամա-նակ որ ուղուի, առանց հոտե-լու և փառելու և առանց իւր նախնական զօրութիւնն կորսնցը-նելու: Այն երկրագործութեան

մէջ մեծ օգուտներ կուտայ, և ընտանի անասունք ալ աղով շատ գլուրութեամբ կկրթուին. շատ ցաւալի է տեսնել, որ աղի վրայ գրուած մաքսատուրքն, պատ-ճառ եղած են նորա առատ չգոր-ծածութիւնն, և ասոր պակաս-թեան պատճառաւ մարդոյ և ա-նանոց մահաբեր այլափոխիկ և տարափոխիկ հիւանդութիւնք կը գոյանան: Տուէ՛ք մարդոց մա-քուր օդ, աղէկ ջուր, և առատ աղ, և պիտի տեսնէք որ հի-ւանդաց թիւն զգալապէս պիտի նստաղի և դարչահոտ տեղերու մէջ հիւանդանալով մեռնողներն պիտի ազատին տարածամ մահէ: Գիտնալով բոլոր ասոնք, պէտք է համոզուիլ հաստատապէս, որ աղն կենաց արհայանութեան հա-մար անհրաժեշտ է. մեր բոլոր կերակրոց մէջ աղն գործածելու ենք. շատ սխալ է կարծելն, թէ աղն փրատակար է հիւանդաց: Աւշային և խոյլոտ աղացոց շատ կէկ աղ տալու է որ ուտեն: Վի-ճակագրութեամբ հաստատուած է, որ կարի յոյժ նպաստաւոր ազդեցութիւն մը կընէ աղն այդ-պիսեաց վրայ: Տանց մէջ գոր-ծածուած աղին գալով՝ պէտք է միշտ ծովու աղն հանքային աղէն նախադասել. ծովային շատ ա-ղեր կան, որոց մէջ սննդարար տարրեր կգտնուին: Այն մաքրե-լու համար պէտք է զայն շատ տաքցնելէ ետքը մէկ քանի վայր-կեան բամպակէ լաթով մը շիւնել, այսպէս աղն առողջութեան վը-նաստուութեան բոլոր պարունակու-թեանց կը պարզի:

Յիշե՛ք հոգեաց: — Բնական նաբար վախկոտ է մաքրն, և յղա-նալէն վերջը կաւեւնայ վախկո-տութիւնը. ամենափոքր իրէ մը կսարսափի, և կընայ ըլլալ որ վիժումն պատճառեն փախչելու համար թափած ճիգերն. հովի-ւը պարտի այս միջոցին առաւել զգուշութեամբ վարուիլ հօտին հետ. մեղմացունել շանց եռան-դը, մաքրիները խածնէն արգի-լել, չթողուլ որ կատաղաբար հալած են մաքրիները, խրամներէ՛ ցանկերէ և ժայռերէ ցատկելու գիւրքէն հեռի կեցունել մաքրի-նը. մեծապէս հսկել, որ նեղ ճանապարհէ կամ դռնէ մը անցնելու ժամանակ ոչխարը զի-րար կճնչեն և յղի մաքեաց անակուշտերն չճմլուին:

Մոռոնք հոգեաց՝ յղութեան ծառ-նալ: — Այս ատեն մեծ խնամոց կարօտ է մաքրիներուն սնունդը. եթէ առատ ըլլայ՝ ճարպին հա-սոյթը կը իւրացնէ, արեան քա-նակութիւնը կաւեւցունէ, և կըր-

նայ ըլլալ որ վիժումն պատճա-ռող արխանահոտութիւն մը յա-ռաջ բերէ. իսկ եթէ սնունդը խիստ նուազ ըլլայ՝ ո՛չ մաքրին զօրութեանց նորոգութեան և ո՛չ սաղմին զօրութեանց աճման կբա-ւէ: Առաջին վիճակին մէջ, մաքրին արխանահոտութեան նշաններն են չնչերակոց յաճախակի բարախ-մունք և աչաց կարմրութիւն: Զե-ռուցիչ կամ գրգռիչ սնունդք ալ մի և նոյն արդիւնքն ունին. արիւն հանել անհրաժեշտ է ար-եան շրջանն հաւասարակշռելու համար, սակայն անասնաբոյժի մը գիմնէն յետոյ, խոնաւ ա-րօտք գլխաւորաբար յղի մաքի-ներու վնասակար են. փորոտ-եաց մէջ ջուր ժողովելէն և հե-տեաբար նոցա թուլութեանց կըր-նայ վիժումն յառաջ գալ, Յիշե-լութեան առողջութիւնն 150 օր է. ծննդաբերութեան մօտենալն 3-4 շաբաթ յառաջ արդան-դէն հոսմամբ մը յայտնի կըլ-լայ, որ աստիճանաբար կաւեւնայ-երը կաթն ստանայ մէջ յորդէ, ծննդաբերութեան ժամը կմեր-ձանայ. այն ատեն մաքրին փա-րախին մէջ փակել լաւ է, և պէտք է որ փարախն օդաւոր՝ մաքուր ու բարեխառն ըլլայ:

Ծննդաբերութիւն: — Մաքրին փարախը գնէն յետոյ՝ ստէպ տյեկելու է, որ ծննդաբերու-թեան կանոնաւոր կամ անկանոն ըլլալը գիտցուի. երբ ծննդեան գործարանաց արտաքին բերնին ուռիլը և քիչ մը վերջը կըր իրի մը դուրս ելնելը տեսնուի՝ որոյ պայթմամբ մաղառային հիւթ մը կլիաղէ, մակաբերելու է թէ ծը-ննդաբերութիւնը պիտի կատար-ուի, և արդարեւ քիչ մը վերջը, եթէ դառնուիլ կանոնաւոր գրեց մէջ գտնուած ըլլայ, նախ առ-ջիկ սաքերը, ապա գլուխը, յե-տոյ կուրծքը և վերջապէս ետեի ոտքերը դուրս կենեն: Եթէ ծը-ննդաբերութիւնը խափանի մա-քրին ճգոնց հակառակ՝ նորա շատ զօրեղ ըլլալուն պատճառաւ, պէտք է արիւն առնելով նուա-զեցունել սոյն զօրութիւնը կամ սաստիկ գրգռումն: Ծննդաբե-րութեան խափանումն՝ ականջաց ու բերնին տաքութեան, չնչե-րակին արագութեան, բերնին ու շրթանց չորութեան, աչաց կարմրութեան և ընդհանուր շարժմունքէն կճանչցուի: Իսկ թէ դառնուին արտաբերելու հա-մար մաքրին զօրութիւնն սպառի, կէս շիշ զօրացուցիչ դեղաջրով (ճերմակ գինիի կամ գարեջրի մէջ եփած կինամին (գարջին) զօրացունելու է մաքրին: Կանո-նաւոր դրից մէջ դառնուին ե-րեան կուգայ՝ առջիկ ոտքերը

երկնայում, գլուխը նոյն ուղիք
բուն վրայ դրած, և ետևի ուս-
քերը կրկնուած, որ հորիզոնա-
կան գլխի մը կառնուն դառ-
նունք քանի որ արգանդէն դուրս
ենէ. սոյն ատեն հովին թոյլ
կուտայ որ բնութիւնը դորձէ. բայց
եթէ անցքին մէջ շատ ժամանակ
մնայ դառնունք, արտաբերմա-
նը օգնել պէտք է քիչ քիչ և
մեղմաբար քաշելով մաքրին ըրած
ճշմնը ժամանակ. վտանգաւոր
է այս քարշումը երբ հանգստի
է մաքրին:

Միւս էփրէն անանքոյ

Անանքոյ պլաշտիկ հիւանդանոց
բժշկութեան համար, Միւս քաղա-
քէն Բոֆէնէօն Պ. Բօլի բաղում
փորձերէ ետքը, վերջապէս յա-
ջողած է դարման մը գտնել:
Հիւանդ անանքոյ, օրն երկու
անգամ, ուրիշ բան մը ուտելէն
յառաջ, տասն կրամ «Է-Լ-Ֆ»-ը
պէտք է տալ, որով թէ
հիւանդութիւնն կը ժլուր և թէ
ուրիշներու չանցնիր: Սոյն աղէն
տասն կրամ ալ շուրին մէջ խառ-
նուած ատեն, պլաշտիկման բը-
նաւ վախ չմնար:

Ուրիշ շրջաններու վրայ Էփրէ-
նաւ ճանչերու աղբեղանքին յաջող-
համար, $\frac{1}{12}$ մասն աւելի, $\frac{10}{12}$ մասն
մասն շուր, $\frac{1}{12}$ մասն հաւկթի
ճերմակն լաւ մը իրարու խառ-
նելէն ետքը պէտք է սպունդով
մը աղտոտ տեղերն թրջել, և
անմիջապէս շրով լուրջով բամ-
պակ լաթով մը թեթեւ մը սրքել:

Երեսնամեայ Էփրէն Էփրէն հա-
մար, $\frac{1}{16}$ մասն Բօֆէն
և $\frac{13}{16}$ մասն շուր, կէս ժամու
չափ կրակի վրայ եռացնելէն ետ-
քը աշխած կարագն մէջը դնելու
է, որ հալի. պաղելէն ետքը կա-
րագն շուրին երեսը կպաղի և
իւր առջի համեղութիւնը կու-
նենայ:

Ցանկերու հիւանդանոց երկար ատեն
Էփրէն Էփրէն համար պէտք է
հիման համար դորձած ունելը ձու-
ղը, քարիւղի բոցին բռնելով մա-
կերեցին երեւ. ասով փայտն
անթափանցելի կըլլայ, և խոնա-
ւութեան և անձրևի շատ երկար
տանն կը իմանայ: Վոսիտի ա-
վանց վրայ շինուելիք տուններն
այս կերպով հիմնարկուած ատեն,
պէտք չպիտի ունենան գրեթէ
3-4 տարին անգամ մը մանա-
ւոր նորոգութեանց, ինչպէս յա-
ճախ կ'պատահի փայտաշէն
տանց համար:

Երեսնամեայ Էփրէն Էփրէն հա-

մար, $\frac{1}{16}$ մասն Բօֆէն
և $\frac{13}{16}$ մասն շուր, կէս ժամու
չափ կրակի վրայ եռացնելէն ետ-
քը աշխած կարագն մէջը դնելու
է, որ հալի. պաղելէն ետքը կա-
րագն շուրին երեսը կպաղի և
իւր առջի համեղութիւնը կու-
նենայ:

ՂՈՒՆԵԼԹ ԻՒԼ ԼՈՒՂԻԹ

Հանրային կրթութեան պաշ-
տօնատան պաշտօնակալներէն Աշ-
ճեան Միքայէլ և Շիւքրի Էֆէն-
աիներու աշխատասիրութեամբ
թերթ առ թերթ կ'հրատարակ-
ուի այս բառարանը՝ ֆրանսերէ-
նէ ի թուրքերէն: Մէն մի թերթ
երկու դրու է, և կ'գտնուի բո-
լոր դարվաճառաց քով: Ամբողջ
գրքին բաժանորդիլ ուղղը կը
հրաւիրուի Պապը Ալի ճատտէ
դարվաճառ Առաքել Էֆէնտի
խանութը:

ԲՈՒՐՄԱՍԱՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

Մեծարգոյ Ն. Կ. Պերպերեան
և Ս. Տէօփէթեան՝ առաջիկայ
նոր տարւոյ սկիզբէն կ'հրատա-
րակեն այս անունով պատկերա-
զարդ կիսամսեայ Հանդէս մը
16 երեսէ բաղկացեալ, որ պի-
տի պարունակէ բարոյական՝ քը-
րիստոնէական, պատմական, ու-
սումնական, աշխարհագրական,
և այլ պիտանի գիտելիք, ինչպէս
նաև մանկական վէպեր, ման-
րաժպեր և գուարճալի խաղեր:
Տարեկան բաժանորդագինն է
երկու արծաթ մէճիտ, վեցամսե-
ին՝ 23 դ: Ձեռնոր տղայք առ-
բեկանին համար պիտի վճարեն
մէկ արծաթ մէճիտ, եթէ գըպ-
րոյին Հոգաբարձութենէն կամ
գլխաւոր դասատուէն վկայական
ունենան ի ձեռին: Այս Հան-
դէսին վերաբերեալ ո՛ր և է գը-
րութիւն, ինչպէս նաև բաժա-
նորդագրութեան համար՝ պէտք
է ուղղել հրատարակաց միոյն,
Կ. Պօլիս, Սուլթան-Համամ թիւ
14, Ձարդարեան տպարան:

ՅԷԼԷՐ

Այս անունով պատկերազարդ
Հանդէս մը հրատարակիլ սկսած է
տարւոյ սկիզբէն հայ տառերով
ու տաճկերէն լեզուաւ: Պարու-
նակութիւնը պիտի ըլլայ ուսում-
նական, առևտրական, և այլն:
Խմբագիրն է Կոստրիոյ առևտրա-
կան պաշտօնատան գատական
Ջնլեալ Գիւլանին նախորդ անօրէն
Մեծ. Յովհաննէս Էֆէնտի Յ.
Պալըզեան: Մէկ տարւոյ մէջ
հետզհետէ 24 թերթ պիտի հը-
րատարակուի: Տարեկան բաժա-

նորդագինն է 3 արծաթ մէճիտ,
ու վեցամսեայ կանխիկ կ'առնը-
ուի: Թերթը 3 դրու է: Բա-
ժանորդ գրութիլ ուղղներն կը
հրաւիրուին առ Յովհաննէս Է-
ֆէնտի Յ. Պալըզեան, Մեծ-
Նոր-խան վերի յարկ թիւ 39:
Առաջին թերթն երկու օր յա-
ռաջ տեսնելու պատիւն ունե-
ցանք: Ընդունելութեան և քա-
ջալերութեան արժանի է: Ըստ
մեր սովորութեան, յաջողութիւն
ու յարատեւութիւն կ'մաղթեմք
այս նոր հրատարակութեան հա-
մար ալ:

Պ. Նորայրի Գաղղ-Հայերէն
Բառարանին 92րդ թերթն ալ
հրատարակեցաւ:

ԱՌԱԿՔ ՖԵՆԵԼՈՒՆԻ

Թարգմանաց ի գաղղիականէ

ՍԶԱՅՈՒՐԻ ԹԱԴԷՈՍ ԿԷԶԻՐԵՄՆ
ՍԵՐԱՍՏԱՅԻ

Անշուշտ կ'ըլլէ, բաղումը
պիտի փութան դնել մէկմէկ օ-
րինակ, ի նկատի առնելով գոր-
ծին օգտակարութիւնն ու թարգ-
մանին վիճակն, որ արդէն բաղ-
մածանօթ է: Կը գտնուի ամէն
Հայ դարվաճառաց քով և մաս-
նաւորապէս Սուճի Պօղոս աղայի
խանութը, Ղալաթիոյ Եկեղեց-
ւոյն բանկալը, և ի Բերա վեր-
տի թատրոնին դէմ ձխալաճառ
Գառնիկ Էֆէնտի կիւլէրեանի թիւ
183 խանութն և Թիւնէլին պո-
ղոտային վրայ ձխալաճառ Պ. Ու-
կանի թիւ 503 խանութն, ի դէմ
10 դ: Շատ առնուլ ուղղը կը
հրաւիրուին Ղալաթիոյ Ս. Լու-
սաւորիչ Եկեղեցւոյն բանկալը,
ուր կը գտնուի թարգմանին:

عومي مسافرخانه
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՐԱՆՈՅ
HOTEL
INTERNATIONAL
ՀԱՄԱՌԱ-ԻԵՈՆԻՏ
Այս հիւրանոցն հաստատ-
եալ է Մահմուտ փաշայի վարի-
կողմը, կամրջին մօտ, Հաճի-
Կէօչէք միկիթին դէմը Մօլա
թաշը փողոց թիւ 10. ապա-
հով՝ մաքուր և օդաւէտ է:
Եւ գիններն չափաւոր. ընտանիք
ալ կրնան հանգիստ ընել. ունի
ճաշարան և սրճարան մը՝ ամէն
ազգի լրագրերով զարդարեալ:
Պօլոյ մէջ այսպիսի հիւրանոցի
մը նմանը չկայ. վերջապէս ըստ
ամենայնի դո՛հ կըլլան յաճա-
խորդքը:
Ապա-իւլ-ձէլիլ

PILULES HOLLOWAY
ԴԵՂԱՆՏԻՔ ՀՈՒԼՈՒՄԻ
Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահամար. ա-
մեն ջրային տկարութեան ուժաթա-
փութեան եւ տխրութեան համար. կը
ջնջէ եւ անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
չափաւորութեանց հետքերը: Սրտի եւ
երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա
խանդարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ,
և գրգռելով կենսական գործարանները
կը դորացնէ: Իւր դեղակոն մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախառնութիւն, կոն-
ուսթիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կաղեր,
գլխի ցաւեր կը վանէ, մարտդութիւնը
կը չափաւորի, եւ մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտոտութիւններէ որ
չափ անգամ զանազան հիւանդու-
թեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ
ուժեղ եւ բնական դիրքը կը դնեն:

ONGUENT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒԼՈՒՄԻ
Մորթային հիւանդութիւնը եւ վերք
բուժելու մասին ունեցած պաշտաւա-
կան յատկութեանցը հնաւաստի բը-
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամոն թու-
նաւոր վերքեր, ուռեցք, քաղցկեղ
(շիրիքեցի), սրունից եւ ստեանց վեր-
քեր կամ բոլորովին կանցնին եւ կամ կը
լաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի,
հաղի, սրտի բարախման, մանաւանդ
օդացաւ (եկ) ըսուած հիւանդութեան.
Իւր կաղերուրիչ, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբ խոյլ (սքրաճա) հիւանդու-
թեան ապականիչ գորութիւնը ինչ
աստիճան ո՛ր ըլլայ կը զիմագրուէ:
Այս դեղերուն դորձածութեան եւ
զանալը նշանակուած է իւրաքանչիւր
սիրի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դե-
ղատաճառներու քով և մասնաւորա-
պէս Պալաչէ գարու Թաշ խանի կող-
մերը Պ. Գաապարեանի դեղարանը
ն. 7 կը ծախուի:
Աւելի առնել ուղղը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն տօքթօր Հոլլուէ 'ի
Լօնտոն Օքսփորտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
17 Մարտ 1882

Քօնստնտէ	43-49
Երկաթուղեաց	Ֆրնդ. 50-75
Թրամուէյ	0. 1. 3-6
4863 ի փոխառութիւն	Ֆրնդ. 88-
4865 ի	» 88-
4869 ի	» 75-
4872 ի	» 26-
Ցամախան լիւրան	400 դէն
Մէճիտիյէ	408-2
Մէթալիք	20-
Հինգնոց	26-10
Վեցնոց	436-25
Պղինձ	610-
Թղթաղարամ	920-
Ռուսիոյ Բօլ	90-20
Գաղղիական լիւրա	87-20
Անգղիական »	110-5
Գրիմից	54-20

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՔԱՆԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԵԱՆ
Կ. Պօլիս Մերձան ջարդի